

دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن بخش پنجم و یابانی

وطن، وطن بزرگ اسلامی است، نه مرزهای خاکی؛ و غرب و هندی و ترک و عجم همین اندازه که مسلمانی باشند، از یک قومیت‌اند. بنظر او، اسلام، دین نجات‌بخش بوده است، دین مردمی ساده که امپراتوری‌های متغرن و شرع افمنش را سرنگون کرد، تمدن‌های کهنه را نودشتند و قیصر و کسری را شکست دادند. انسان واقعی در نظر او کسی است که در دایهٔ شرایع اسلام عمل کند. غزایان گذشته اسلام در چشم او قهرمان نمونه‌اند و آرزو می‌کند که این کاش مسلمانان کنونی از آن خصلت مجاهد بویی برخوردار شوند.

اینها خصوصیات انسان نو اقبال است، که گاهی ناگزیر است دارای صفات متعارض باشد؛ هم درون بین و هم کوشنده، هم متشرع و هم عارف، هم متجدد و هم سنت‌پرست... اکنون که این انسان را بهتر شناختیم، این سؤال را از نو پیش آوریم که جامعهٔ آرومانی اقبال چگونه جامعه‌ای است؟

چند سؤال

سؤال اول: چرا مردمگی و بی اعتقادی فرا خواند؟

اقبال می‌خواهد تغییر را از فرد شروع کند. در نظر او جزء از کل جامعه امروز تطبیق نمی‌یابد. می‌تواند بزرگ‌تر باشد؛ ولی این یک منظر عرفانی است که با واقعیت علمی هم سازگار نیست. سؤال دیگر آن است که: مفاهیم عرفانی گذشته‌ای دور، چگونه می‌تواند به مقتضیات دنیای کنونی جوابگو باشد؟ کسی که هوایما سوار می‌شود و در صحنه اجتماع امروز مرد فعالی است، چگونه بتوان از او خواست که با روحیه حسام‌الدین چلبی زندگی کند؟ باید معیارهای اخلاقی متناسب با زمان پیدا کرد، و گر نه نمی‌توان انتظار داشت که مردم منافع حیاتی و نیازهای اولیه خود را زیر پا بگذارند و اندرزهای اخلاقی را بپذیرند. به همین سبب من گمان می‌کنم که تعالیم اخلاقی اقبال (دعوت به فقر، بی‌نیازی، تهذیب نفس و غیره...) نتوانسته است در جامعه خوانندگان موثر واقع شود. شعرهایش را خوانده‌ام، اما کسی حاضر نشده است که روال زندگانی خود را از روی الگویی آنها تنظیم کند.

«فلسفه خودی» اقبال تا آنجا که منجر به مقداری استقلال فکر، نمانعت طبع و اعتماد به نفس می‌شود و تا آنجا که بشرق را در برابر هجوم تمدن غرب، از خودباختگی و تقلید کور‌کرانه منع می‌کند، خوب است. از این به‌بعدریم، به چه نحو می‌توان در دنیای پشرو و شور کنونی به خود آگاهی صوفیانه دست یافت؟ و گذشته از این، آیا نفی بی‌چون و چرای ارزشهای تمدن غرب امکان‌پذیر است؟ آیا علم و استدلال و عقل را می‌توان به همان سادگی که در دوران با یزید بسططامی محکوم می‌کردند، محکوم کرد؟ خوشبختانه منظور اقبال از علم و عقل، آن علم و عقل دام‌گستر است که قدر‌تمدان خارجی و داخلی در برابر اکثریت محروم به کارش می‌برند.

سوال دیگر مربوط به وابسته کردن همهٔ امور است به دین. تنها یک دین را برحق شمرند، و بازگشت به قومیت آیینی را در برابر قومیت ملی و وطنی قرار دادن، آیا می‌تواند با حقیقت و مصالح دنیای امروز سازگار باشد، و گوش شنوایی خواهد یافت؟

بر جامعه با فرهنگ خاصی زندگی می‌کند که همان شاخص ملیت اوست. پس چگونه بتوان فرهنگ و سایر عوامل مؤثر دیگر را رها کرد و تنها آیین را گرفت؟ مگر کم می‌شناسیم شاهدهای تاریخی حاکم از اینکه اقوام وابسته به دین واحد با هم به جنگ برخاسته‌اند؟ جنگهای میان امتنهای دینی متفاوت هم درکنه، انگیزه‌های دیگری غیر از دین داشته است و درد دین در بیشتر اوقات تقای بیش نبوده است.

گذشته از این، آیا فرقه‌های مبتنی بر یکیش خود مسبب جدایی و نزاع نمی‌شود و حال آنکه در همهٔ دورانها و روز به‌زیتر از همیشه آنچه مردم به آن احتیاج داشته‌اند، تقاهم انسانی بوده است، به قول خود اقبال: مردم اول آدم بی‌رنگ و بی‌مهر از آن پس هندی و توراتی‌ام...

(بیم بشرق)

اینجانب‌خویشبختانه گفتار اقبال حوالی مطالب متعارضی می‌شود. اگر در بسیاری از موارد از ترجیح آیینی بر آیینهای دیگر حرف می‌زند، گاه به گاه نیز از برداشتن و یگانگی جهانی سخن به میان می‌آورد.

همان‌گونه که اشاره شد، اقبال در میان قدیم و جدید و شرق و غرب در نوسان است، از این و شور و درون‌بینی مولانا یا پارسیانی ناصر خسرو و توسلوی همه‌ام می‌کند، و قدرت‌ستانی نیچه را با اسلام‌گرایی بسجمل، فرد را مرکز وجود می‌گیرد که از این بابت دید او شرقی است، لیکن او را در خدمت اجتماع سازمان یافته می‌بیند، که از اینجا دیگر غربی می‌شود. اوقیت آن است که جامعه هم آرزوی آزادی و شرقی‌پدایی نبوده است که این تعجبی ندارد: اما آنچه تأسف‌آور است، این است که نصاب و غیر انسانی افراد امروز از دوران او کمتر هم شده است. اکنون که پنجاه سال از آیین سرودن این شعرها می‌گذرد، چون درنمای شرق را در نظر می‌آوریم، به این نتیجه می‌رسیم که شرق هنوز نه به خود آگاهی دست یافته است و نه به پیشرفت به مفهوم باختری، نه به خود وفادار مانده است، و نه چون غرب شده است. مردم بی‌تردید تقصیر ندارند، گناه از بی‌کفایتی کسانی بوده است که راهبری را در دست داشته‌اند. البته ملت‌ها را از این اندازه که مورد ابرامج ناموزن را تحمل کرده‌اند، می‌توان مقصر خواند.

صفای ضمیر به خرج داده است. در مجموع در نگاهش، به نظر من مؤثرترین جنبه شعر او در آنجاست که حساسیت‌شور و شور و همی بسراید. همون جنبش و وزش است که شعرهای او را دلنشین می‌کند، ولو گاهی سست باشند. نشان شعر اقبال، انسان به‌ار طلب است که در رویش و جنبش باشد، مانند غنای بهار که همهٔ فقر، را دل‌دهش را می‌گیرد، حتی کوبیر و شوره‌زار را. و این انسان، «در لباس فقر، کار اهل دولت می‌کند».

پی نوشت:
۱-شکایت می‌کند که وطن و ملیت سیاسی موجب تفرقه شده است، باید دین را گرفت؛

۲-وطن را شمع شمع ساختند خون انسان را قیابل ساختند

(اسرار و رموز)

۳-دین را گرفت؛

۴-دین را گرفت؛

۵-دین را گرفت؛

۶-دین را گرفت؛

۷-دین را گرفت؛

۸-دین را گرفت؛

۹-دین را گرفت؛

۱۰-دین را گرفت؛

۱۱-دین را گرفت؛

۱۲-دین را گرفت؛

۱۳-دین را گرفت؛

۱۴-دین را گرفت؛

۱۵-دین را گرفت؛

۱۶-دین را گرفت؛

۱۷-دین را گرفت؛

۱۸-دین را گرفت؛

۱۹-دین را گرفت؛

۲۰-دین را گرفت؛

۲۱-دین را گرفت؛

۲۲-دین را گرفت؛

۲۳-دین را گرفت؛

۲۴-دین را گرفت؛

۲۵-دین را گرفت؛

۲۶-دین را گرفت؛

۲۷-دین را گرفت؛

۲۸-دین را گرفت؛

۲۹-دین را گرفت؛

۳۰-دین را گرفت؛

۳۱-دین را گرفت؛

۳۲-دین را گرفت؛

۳۳-دین را گرفت؛

۳۴-دین را گرفت؛

۳۵-دین را گرفت؛

۳۶-دین را گرفت؛

۳۷-دین را گرفت؛

۳۸-دین را گرفت؛

۳۹-دین را گرفت؛

۴۰-دین را گرفت؛

۴۱-دین را گرفت؛

۴۲-دین را گرفت؛

۴۳-دین را گرفت؛

۴۴-دین را گرفت؛

۴۵-دین را گرفت؛

۴۶-دین را گرفت؛

۴۷-دین را گرفت؛

۴۸-دین را گرفت؛

۴۹-دین را گرفت؛

۵۰-دین را گرفت؛

۵۱-دین را گرفت؛

۵۲-دین را گرفت؛

۵۳-دین را گرفت؛

۵۴-دین را گرفت؛

۵۵-دین را گرفت؛

۵۶-دین را گرفت؛

۵۷-دین را گرفت؛

۵۸-دین را گرفت؛

۵۹-دین را گرفت؛

۶۰-دین را گرفت؛

۶۱-دین را گرفت؛

۶۲-دین را گرفت؛

۶۳-دین را گرفت؛

۶۴-دین را گرفت؛

۶۵-دین را گرفت؛

۶۶-دین را گرفت؛

۶۷-دین را گرفت؛

۶۸-دین را گرفت؛

۶۹-دین را گرفت؛

۷۰-دین را گرفت؛

۷۱-دین را گرفت؛

۷۲-دین را گرفت؛

۷۳-دین را گرفت؛

۷۴-دین را گرفت؛

۷۵-دین را گرفت؛

۷۶-دین را گرفت؛

۷۷-دین را گرفت؛

۷۸-دین را گرفت؛

۷۹-دین را گرفت؛

۸۰-دین را گرفت؛

۸۱-دین را گرفت؛

۸۲-دین را گرفت؛

۸۳-دین را گرفت؛

۸۴-دین را گرفت؛

۸۵-دین را گرفت؛

۸۶-دین را گرفت؛

۸۷-دین را گرفت؛

۸۸-دین را گرفت؛

۸۹-دین را گرفت؛

۹۰-دین را گرفت؛

۹۱-دین را گرفت؛

۹۲-دین را گرفت؛

۹۳-دین را گرفت؛

۹۴-دین را گرفت؛

۹۵-دین را گرفت؛

۹۶-دین را گرفت؛

۹۷-دین را گرفت؛

۹۸-دین را گرفت؛

۹۹-دین را گرفت؛

۱۰۰-دین را گرفت؛

۱۰۱-دین را گرفت؛

۱۰۲-دین را گرفت؛

۱۰۳-دین را گرفت؛

۱۰۴-دین را گرفت؛

۱۰۵-دین را گرفت؛

۱۰۶-دین را گرفت؛

۱۰۷-دین را گرفت؛

۱۰۸-دین را گرفت؛

۱۰۹-دین را گرفت؛

۱۱۰-دین را گرفت؛

۱۱۱-دین را گرفت؛

۱۱۲-دین را گرفت؛

۱۱۳-دین را گرفت؛

۱۱۴-دین را گرفت؛

۱۱۵-دین را گرفت؛

۱۱۶-دین را گرفت؛

۱۱۷-دین را گرفت؛

۱۱۸-دین را گرفت؛

۱۱۹-دین را گرفت؛

۱۲۰-دین را گرفت؛

۱۲۱-دین را گرفت؛

۱۲۲-دین را گرفت؛

۱۲۳-دین را گرفت؛

۱۲۴-دین را گرفت؛

۱۲۵-دین را گرفت؛

۱۲۶-دین را گرفت؛

۱۲۷-دین را گرفت؛

۱۲۸-دین را گرفت؛

۱۲۹-دین را گرفت؛

۱۳۰-دین را گرفت؛

۱۳۱-دین را گرفت؛

۱۳۲-دین را گرفت؛

۱۳۳-دین را گرفت؛

۱۳۴-دین را گرفت؛

۱۳۵-دین را گرفت؛

۱۳۶-دین را گرفت؛

۱۳۷-دین را گرفت؛

۱۳۸-دین را گرفت؛

۱۳۹-دین را گرفت؛

۱۴۰-دین را گرفت؛

۱۴۱-دین را گرفت؛

۱۴۲-دین را گرفت؛

۱۴۳-دین را گرفت؛

۱۴۴-دین را گرفت؛

۱۴۵-دین را گرفت؛

۱۴۶-دین را گرفت؛

۱۴۷-دین را گرفت؛

۱۴۸-دین را گرفت؛

۱۴۹-دین را گرفت؛

۱۵۰-دین را گرفت؛

۱۵۱-دین را گرفت؛

۱۵۲-دین را گرفت؛

۱۵۳-دین را گرفت؛

۱۵۴-دین را گرفت؛

۱۵۵-دین را گرفت؛

۱۵۶-دین را گرفت؛

۱۵۷-دین را گرفت؛

۱۵۸-دین را گرفت؛

۱۵۹-دین را گرفت؛

۱۶۰-دین را گرفت؛

۱۶۱-دین را گرفت؛

۱۶۲-دین را گرفت؛

۱۶۳-دین را گرفت؛

۱۶۴-دین را گرفت؛

۱۶۵-دین را گرفت؛

۱۶۶-دین را گرفت؛

۱۶۷-دین را گرفت؛

۱۶۸-دین را گرفت؛

۱۶۹-دین را گرفت؛

۱۷۰-دین را گرفت؛

۱۷۱-دین را گرفت؛

۱۷۲-دین را گرفت؛

۱۷۳-دین را گرفت؛

۱۷۴-دین را گرفت؛

۱۷۵-دین را گرفت؛

۱۷۶-دین را گرفت؛

۱۷۷-دین را گرفت؛

۱۷۸-دین را گرفت؛

۱۷۹-دین را گرفت؛

۱۸۰-دین را گرفت؛

۱۸۱-دین را گرفت؛

۱۸۲-دین را گرفت؛

۱۸۳-دین را گرفت؛

۱۸۴-دین را گرفت؛

۱۸۵-دین را گرفت؛

۱۸۶-دین را گرفت؛

۱۸۷-دین را گرفت؛

۱۸۸-دین را گرفت؛

۱۸۹-دین را گرفت؛

۱۹۰-دین را گرفت؛

۱۹۱-دین را گرفت؛

۱۹۲-دین را گرفت؛

۱۹۳-دین را گرفت؛

۱۹۴-دین را گرفت؛

۱۹۵-دین را گرفت؛

۱۹۶-دین را گرفت؛

۱۹۷-دین را گرفت؛

۱۹۸-دین را گرفت؛

۱۹۹-دین را گرفت؛

۲۰۰-دین را گرفت؛

۲۰۱-دین را گرفت؛

۲۰۲-دین را گرفت؛

۲۰۳-دین را گرفت؛

۲۰۴-دین را گرفت؛

۲۰۵-دین را گرفت؛

۲۰۶-دین را گرفت؛

خواهند شد. کری نصریخ کرد، پس از پایال بررسی
فرکسی مقام ریاست جمهوری رابه دست آورد،

راز رنگ در لباس زنان ایلیاتی و عشایر

پارچه های زری دوزی شده، ابریشم و مخمل های رنگین با آویزهایی از سکه های قدیمی و یراق های پهن در کنار دامن هایی پر چین با نقش و نگارهایی حک شده با منجوق و پولک در کنار هم لباس زنانی از جنس طبیعت را تشکیل می دهد. زنانی که روزشان را با طلوع آفتاب شروع می کنند و در دل طبیعت و در دامان گل ها آن را به سر می رسانند. لباس زنان عشایر از سرپوش، تن پوش و پاپوش تشکیل شده است. مهم ترین بخش تن پوش آنان پیراهنی است به نام «جوه» که با دامن یا تونبان قری ترکیب می شود. «جوه» پیراهنی آستین بلند، میج دار و پر نقش و نگار است. نقش و نگارش را هم از طبیعت وام می گیرد.

در صفحات ۴ و ۵ بخوانید

انتظارات از روز جهانی حلال

صفحه ۴

آمریکا: وسعت، ثروت، فناوری

صفحه ۴

دردهایی که از کنارشان می گذریم...

صفحه ۶

کسانی که پرواز آرزویشان نیست

صفحه ۳

یادداشت

فرصت گرم تابستان

● فاطمه وفسی دخت

زمانی در هر محله دست کم یک کتاب فروشی بود که می توانستی کتاب ها را از آنجا به کرایه بگیری و بعد از خواندن آن ها را پس می دادی. اگر هم کتاب را کثیف یا پاره می کردی، باید آن را می خریدی. هر چند همیشه کتاب ها سالم و نو نبودند ولی معامله عادلانه ای بود برای ما که هر کتاب را در کمتر از یک هفته می خواندیم و در عطش تابستانی خواندن به سر می بردیم. حالا، با گذشت کمتر از ۱۵ سال از آن روزها، کتاب فروشی ها بیشتر و علاقه مندی ها دگرگون شده است.

سه ماه تابستان همیشه برای دانش آموزان که در طول سال تحصیلی با درس و کتاب و امتحان سر و کار داشته اند، فرصتی بوده است تا هم استراحت کنند و هم به انجام کارهایی که از آن لذت می برند، بپردازند؛ فرصتی که در طول ۱۲ سال دوران مدرسه روی هم سه سال از زندگی هر نوجوان ایرانی را تشکیل می دهد و امسال به مدد بازی های جام جهانی فوتبال برای بعضی از پایه های تحصیلی از سال های پیش هم کمی طولانی تر شده است.

فراغت از سنگینی مسئولیت درس خواندن، که خیلی ها می گویند دیگر آن قدرها هم سنگین نیست، می تواند موقعیتی باشد تا دانش آموزان مهارت های دیگری را، به جز آنچه در مدرسه با آن سروکار دارند، بیاموزند و طبیعی است که چگونگی سپری شدن این سه ماه هم با میزان درآمد خانواده ارتباط مستقیم دارد. برخی که دسترسی به امکانات مناسب آموزشی و تفریحی برای فرزندان شان داشته باشند، آنها را به باشگاه، استخر و کلاس های زبان و موسیقی و... می فرستند و برخی دیگر که گرفتاری دغدغه های ریز و درشت زندگی پولی و انرژی برایشان باقی نمی گذارد تا به فکر فراغت فرزندان شان باشند، آنها را به حال خود رها می کنند تا با تلویزیون و بازی های کامپیوتری خود را سرگرم کنند. این روزها اوقات فراغت بسیاری از نوجوانان و جوانان با آخرین نمونه های بازی در گوشی های هوشمند و تبلت سپری می شود؛ هزاران ساعت وقت که سهل انگارانه به بطالت گذرانده می شود. شاید بیش از آن که حجم پول والدین در این میان نقش بازی کند، برنامه ریزی هدفمند است که می تواند راهگشا باشد. یک هدف گذاری مناسب و دوراندیشانه، با در نظر گرفتن محدودیت ها و توانایی های فردی و خانوادگی می تواند از نوجوانان علاقه مند امروز ورزشکاران، هنرمندان و صنعتگران ماهری برای فردا بسازد.

هرچند با وجود برنامه ریزی ها و آمارهای سرشار از عدد و رقم آموزش و پرورش، وزارت ورزش و جوانان و... نمی شود ادعا کرد که مسئولان دولتی والدین را در این راه تنها گذاشته اند، ولی نگاهی به زندگی مردم عادی نشان می دهد که اگر هم دانش آموزی مشغول گذراندن دوره ای تابستانی است، از نتیجه تلاش پدر و مادرش بهره مند شده است. انگار هنوز تا یافتن محتوای قانع کننده ای برای موضوع انشای تاریخی پس از بازگشایی مدارس، «تابستان خود را چگونه گذرانیدی؟»، راهی طولانی در پیش است!

مطالب اجتماعی و نظرات خود را برای ما ارسال کنید

روی پاکت نامه بنویسید: مربوط به ضمیمه اجتماعی

ایمیل ضمیمه اجتماعی: روزنامه اطلاعات (روزه خوانندگان)
zamimeh@gmail.com شماره تماس: ۲۹۹۹۴۵۸۱

جوانان و نوجوانان که در گذشته با اتکاء به خانواده نیازهای اساسی خود را تأمین می کردند، امروز با دگرگون شدن ساختارهای اجتماعی، دوره نوجوانی و جوانی شان را در نهادهای جایگزین سپری می کنند.

پیچیده شدن زندگی اجتماعی در دنیای جدید موجب شده است تا افراد پس از طی دوران بلوغ دوره طولانی تری را در انتظار برای پذیرش نقش های بزرگسالان سپری کنند؛ دوره ای که برای برخی با کار و کسب مهارت های بیشتر و برای برخی دیگر با وقت گذرانی های بی هدف از سر گذرانده می شود. فراغت به باور کارشناسان، مشغولیتی است که فرد به اختیار خود، برای استراحت، تفریح و سرگرمی، افزودن به دانش یا توسعه مهارت هایش به کار می گیرد و انجام دادن آنها رضایت خاطر او را فراهم می کند. اوقات فراغت به سبب در برداشتن اجبار کمتر و آزادی عمل بیشتر، میتواند نقشی کلیدی در بازنمایی ارزشها، نگرشها و سلیقه فرهنگی جوانان ایفا کند.

اوقات فراغت در ایران

بخش زیادی از اوقات فراغت جوانان و نوجوانان در خانه صرف می شود. استفاده از تلویزیون، رادیو، اینترنت، بازی های رایانه ای، کتاب، مجله و روزنامه و حتی ورزش در خانه جزو رایج ترین راه های گذران اوقات فراغت در خانه هستند. امروزه وجود دستگاه های ورزشی در بسیاری از خانه ها موجب شده است تا افراد بتوانند در یک اتاق به پیاده روی، دوچرخه سواری و... بپردازند.

ادامه در صفحه ۷

مساله حل نشده ای به نام اوقات فراغت

محمد رضا ریاضی *

مقاله ویژه

مرثیه ای برای طبیعت بی دفاع روستاهای ایران

تاچندی پیش شهرستان نطنز به نگین سبز کویر مرکزی ایران شهرت داشت. روستاهای نطنز نه تنها نماد سرسبزی، بلکه هر کدام گنجینه هایی از معماری سنتی، گویش های محلی، هنرهای دستی و... در ایران بودند. با این که روستاهای نیمه غربی شهرستان نطنز چون ایبانه، چیمه، برز، سه، کشه، طوق، طار از نظر تاریخ، معماری، فرهنگ، زبان و طبیعت مجموعه واحدی را تشکیل می دهند، ولی متأسفانه در طول سال های اخیر نه تنها معماری و فرهنگ بومی و سنتی آنها بلکه به ویژه طبیعت روستاهای طوق و کشه رو به نابودی است. نابودی معماری و فرهنگ بومی ناشی از رواج زمین خواری و ساختمان سازی در طبیعت سرسبز روستاهای طوق و کشه است که باعث شده نوکیسه های روستایی خوش نشین، به طرق مختلف زمین ها را تصاحب کنند و سپس آنها را به خوش نشین های اصفهان و... بفروشند و خریداران هم اقدام به ساخت خانه هایی با انواع سبک ها می کنند که هیچ مناسبتی با معماری محلی و سنتی ندارد که متأسفانه این سبک خانه سازی مورد تقلید روستائیان نیز قرار گرفته است.

ادامه در صفحات ۴ و ۵

ضرورت تأمین منابع مالی پایدار در بخش سلامت

بند ۱۰ سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه سلامت

شده مدت بیشتری در بیمارستان اقامت داشته باشد؟ متأسفانه مثال‌های بی‌شماری از این دست نشان می‌دهد که چندان از همین بودجه محدود خود در بخش سلامت نیز استفاده نمی‌کنیم و با زبانی دیگر آن را دور می‌ریزیم.

بنابراین درخصوص این موضوع مهم لازم است ابتدا سعی کنیم ضمن تعیین وضعیت درآمدها و هزینه‌ها در بخش سلامت، سعی کنیم درآمدهای بیشتری را برای رفع نیازهای بی‌شمار مردم جامعه جذب کنیم. اما این منابع از چه کانال‌هایی قابل جذب برای بخش سلامت کشور است؟

بودجه عمومی دولت به عنوان مهمترین منبع تأمین هزینه‌های سلامت مردم مطرح بوده و باید با راهکارهای مختلف سعی شود میزان بیشتری از این بودجه به بخش سلامت اختصاص یابد. به علت محدودیت‌های مالی در کشور، امیدواری زیادی وجود دارد که منابع حاصل از هدفمندی یارانه‌ها به خصوص فاز دوم این هدفمندی، بیشتر به بخش سلامت منتقل شده و خرج سلامت مردم شود. بدیهی است که بعد از انتقال این منابع مالی جدید به بخش سلامت، باید سعی شود افراد نیازمندتر بیشتر از آن بهره‌مند شوند. این نیازمندان در بخش سلامت شامل گروه‌های مختلفی نظیر ساکنین مناطق محروم، حاشیه‌نشینان، افراد مبتلا به بیماری‌هایی که تاکنون به علت محدودیت مالی امکان ارایه خدمات به آنها نبود و ... می‌شود. یکی از کانال‌های مهم دیگری که می‌تواند تأمین‌کننده بسیاری از هزینه سلامت مردم باشد وارد کردن سازمان‌هایی است که محصولات نوشابه‌های گازدار، چپس و پفک و محصولات مشابه برای سلامت مردم زیان‌آور است، اگر دود کارخانه‌ای برای سلامت مردم منطقه زیان‌آور است، اگر کیفیت ساخت خودرویی منجر به نقص عضو دائمی و از دست دادن سلامت می‌شود، آیا بهتر نیست که قسمتی از هزینه‌های سلامت را که این سازمان‌ها آن را تهدید می‌کنند، از خود آنها دریافت کرد؟

غیرضروری بسیار کمتر از اکنون بود و بسیاری از بیماری‌های روحی روانی کنونی وجود نداشت یا در سطحی اندک مشاهده می‌شد. پاسخ دادن به این نیازها و تغییرات رخ داده، نیازمند تأمین منابع مالی لازم است و ضرورت دارد با فراهم سازی منابع مالی مشخص و کافی، سعی شود به شیوه‌ای منطقی به این نیازهای سلامت در جامعه کنونی مان پاسخ داده شود.

برای برآوردن مناسب نیازهای مالی در بخش سلامت کشور باید از دو موضوع زیر اطمینان حاصل کرد:

۱- اول اینکه ما منابع مالی لازم را برای برآورده کردن حداقل نیازهای سلامت افراد جامعه از کانال‌های مختلف فراهم کنیم.

۲- دوم اینکه بعد از فراهم کردن منابع مالی لازم،

آیا منطقی است که سرنوشت این بودجه محدودی که در نظام سلامت کشور داریم دارویی شود که نهایتاً توسط فرد مصرف نمی‌شود و سر از سطل زباله درمی‌آورد؟

بوتانیم به روشی درست و منطقی این منابع را صرف سلامت مردم کنیم.

به عبارت دیگر در کنار نگرانی تأمین پول لازم برای برآوردن نیازهای سلامت مردم، باید این دغدغه هم وجود داشته باشد که این منابع را چگونه در نظام سلامت خرج کنیم. آیا منطقی است که سرنوشت این بودجه محدودی که در نظام سلامت کشور داریم دارویی شود که نهایتاً توسط فرد مصرف نمی‌شود و سر از سطل زباله درمی‌آورد؟ آیا منطقی است که این بودجه محدود، صرف خرید دستگاهی شود که اصلاً نیازی به وجود آن در این منطقه وجود ندارد و صرفاً باعث کسب درآمد گروهی خاص می‌شود؟ آیا منطقی است که این بودجه محدود صرف ارایه خدمت به بیماری شود که به خاطر کوتاهی ما در ارایه خدمت دچار عفونت بیمارستانی شده و مجبور

اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمان دیدگاه‌های خود را در زمینه سیاست‌های کلی سلامت که از سوی مقام معظم رهبری به روسای قوای سه گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده است، ارائه کرده اند که در چند شماره از نظر خوانندگان ارجمند می‌گذرد.

***
تأمین منابع مالی پایدار در بخش سلامت با تأکید بر:

۱۰- شفاف‌سازی قانونمند درآمدها، هزینه‌ها و فعالیت‌ها
۲۰- افزایش سهم سلامت، متناسب با ارتقاء کیفیت در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، از تولید ناخالص داخلی و بودجه عمومی دولت به نحوی که بالاتر از میانگین کشورهای منطقه باشد و اهداف سند چشم‌انداز تحقق یابد.

۳۰- وضع عوارض بر محصولات و مواد و خدمات زیان‌آور سلامت

۴۰- پرداخت یارانه به بخش سلامت و هدفمندسازی یارانه‌های بهداشت و درمان با هدف تأمین عدالت و ارتقاء سلامت به ویژه در مناطق غیربرخوردار و کمک اختصاصی به اقشار نیازمند و دهک‌های پایین درآمدی.

دکتر رضا دهنوی - معاون پژوهشی پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت دانشگاه علوم پزشکی کرمان:
هزینه‌های سلامت در جامعه به علت عواملی نظیر افزایش تعداد افراد مسن در جامعه، ورود تکنولوژی‌ها و دستگاه‌های گران قیمت جدید در حوزه سلامت، ظهور بیماری‌های جدید و عوامل دیگر روز به روز در حال افزایش است. دنیای اکنون مانند دنیای سابق نیست که اثری از داروها و خدمات گران قیمت به بیماران خاص وجود نداشت. دستگاه‌های گران قیمت تشخیصی - درمانی چندانی وجود نداشت، تخصص‌های مختلف پزشکی مثل آلان وجود نداشت، مراجعه به پزشکان به اندازه اکنون نبود، ارایه خدمات بی‌مورد و

گفت‌وگوهای پزشک‌های -۳۶

ضربان قلب - آهنگ سلامت

تألیف: دکتر منوچهر فارونی
متخصص قلب و عروق

تهیه و تنظیم: رشید بهنام

اثر دود سیگار در افراد غیر سیگاری چیست؟
در محیط بسته مقداری از دود سیگار موجود در فضا که به وسیله افراد سیگاری دود شده است مورد تنفس افراد غیر سیگاری قرار می‌گیرد بنا براین باید توجه خاصی به مسأله سلامتی افراد غیر سیگاری که در معرض دود سیگار ناشی از سیگار کشیدن افراد معتاد به سیگار قرار می‌گیرند مبذول شود کودکان و نوزادانی که در معرض دود سیگار والدین خود قرار دارند بیشتر از نوزادان و کودکان خانواده‌های غیر معتاد در معرض خطر عفونت‌های ریوی قرار دارند. افراد بالغ که با افراد معتاد به سیگار زندگی می‌کنند ممکن است در معرض خطر بیشتری قرار گیرند ولی هنوز این مسئله به اثبات نرسیده است. افراد غیر سیگاری معمولاً از دود سیگار که به چشمشان می‌رود بیشتر ناراحت می‌شوند و از سرفه و بوی نامطبوعی که افراد سیگاری تولید می‌کنند رنج می‌برند.

اثر سوء دیگری که کشیدن سیگار به همراه دارد امکان تقلید کودکان از سیگار کشیدن پدر و مادر است. زیرا کودکان عادت بد و خوب بزرگترها را تقلید می‌کنند و زمانی فرا می‌رسد که متوجه می‌شویم که آنها معتاد شده‌اند و آنگاه جلوگیری از سیگار کشیدن آنها خیلی مشکل است.

چگونه می‌توان سیگار را ترک کرد؟

اکثر معتادان به سیگار در این مورد خیلی نصیحت شده‌اند ولی بعضی کم و بیش و با دودلی و تردید به فکر ترک کردن سیگار می‌افتند. معتادان به سیگار ترکیبی از نمایندگان مختلف جامعه هستند. روش‌هایی که در این فصل بیان می‌شود به خیلی‌ها برای ترک سیگار کمک کرده است. برای ترک سیگار سه مرحله را باید در نظر گرفت مرحله اول یافتن حقایق مرحله دوم انتخاب راه مناسب و مرحله سوم عمل کردن.

تکمرستی با تکنیک درست

نگارش و ترجمه از امین عضدانلو (مهندس شیمی) - بخش دهم

۵- فنیل آلانین Phenylalanine

بدن انسان فنیل آلانین را برای ساختن پروتئین‌هایی مانند انسولین Insulin و ملاتانین Melatonin یا پاپایین Papain لازم دارد و علاوه‌از آن برای خروج مواد مضر در کلیه و مثانه ضروری است. فنیل آلانین چون در تشکیل غده تیروئید اهمیت دارد از این جهت در سرعت تبدیل صرف مواد غذایی با هضم و جذب آن موثر است و فنیل آلانین به دوپامین Dopamin و Noradrenalin تبدیل شود و موجب احساس گرسنگی شود. کمبود فنیل آلانین موجب افسردگی و تغییر رفتار منفی می‌شود.

پنیر - تخم‌مرغ - بادام زمینی - تخم‌کدو - فندق و برنج کامل

۶- تروآنین Threonine

از تروآنین اسید آمینه‌های گلیسین Glycin سرین Serin ساخته می‌شود عده‌ای از دانشمندان معتقدند کسانی که گیاهخوار مطلق هستند یعنی از لبنیات و تخم‌مرغ استفاده نمی‌کنند اغلب دچار کمبود این اسید آمینه شده و در نتیجه زود خسته می‌شوند. مصرف زیاد تر آن نیز موجب زیاد شدن اسید اوریک می‌شود و بنابراین در مصرف غذاها باید به این نکته توجه شود. ضمناً برای آنکه از

تره‌آنین در بدن انسان استفاده شود به منیزیم و ویتامین B₆, B₁₂ احتیاج است.

مواد غذایی که بیشترین تره‌آنین را دارا است عبارتند از: تخم‌مرغ - نخود - شیر - گوشت گاو - جوانه گندم

۷- تریپتوفان Tryptophan

اسید آمینه تریپتوفان در روی غده هیپوفیز مغز و به عنوان خواب‌آور اثر دارد و ضمناً ضد افسردگی طبیعی است و درد را نیز تسکین‌دهنده‌ای کاهش می‌دهد.

موارد غذایی حاوی تریپتوفان:

تخم‌مرغ - شیر - لبنیات - هسته‌ها - گوجه‌فرنگی و موز

۸- والین Valine

اسید آمینه والین با ایزولوسین و لوسین مانند سروتونین برای تشکیل عضلات به کار می‌رود و در تمام مواد پروتئینی ۵ تا ۸ درصد وجود دارد و کمبود آن مانند اثر اسیدهای آمینه دیگر و همچنین مانند کمبود ویتامین B می‌باشد و همچنین موجب گرفتگی در ناک عضلات می‌شود.

والین در مواد غذایی طبیعی زیر است:

کازنین - تخم‌مرغ - گوشت - پنیر - برنج کامل - هسته‌ها مخصوصاً فندق و گردو - حبوبات

اسید آمینه‌های نیمه اصلی عبارتند از:

۱- آرژنین Arginine Arginin C⁶H¹⁴N⁴O²

اسید آمینه آرژنین (Arg یا R) نیمه اصلی و در آب به خوبی محلول و خاصیت قلیائی دارد. این اسید آمینه در حالی که در بدن ساخته می‌شود ولی در زمان رشد و نمود اطفال مقدار آن کافی نبوده و باید از مواد غذایی که بیشتر آرژنین دارند تأمین شود.

در غذاهای گیاهی بیش از همه در هسته‌ها، سویا و گندم سیاه حاوی آرژنین است. در موارد

زیر نیز درصد آرژنین پروتئین نشان داده می‌شود. کمبود آرژنین در بدن انسان کاهش جریان خون و فعالیت قلب را موجب می‌شود از این جهت آرژنین به عنوان مکمل غذایی به صورت کپسول یا قرص در داروخانه‌ها به فروش می‌رسد که می‌تواند زیر نظر پزشک یا متخصص تغذیه برای ترشح بعضی هورمون‌ها مانند هورمون رشد و انسولین و هورمون باروری در مردان مصرف شود. زیادی مصرف آرژنین موجب تهوع و استفراغ و اسهال می‌شود.

مواد غذایی	مقدار آرژنین	درصد پروتئین	درصد آرژنین / پروتئین
سینه مرغ	۱۴۳۶ mg	۲۱,۲۳ g	۶,۸ درصد
ماهی آزاد	۱۲۲۱ mg	۲۰,۴۲ g	۶,۰ درصد
تخم‌مرغ	۸۲۰ mg	۱۲,۵۷ g	۶,۵ درصد
شیر گاو ۳/۷ درصد چرب	۱۱۹ mg	۳,۲۸ g	۳,۶ درصد
دانه کاج	۲۴۱۳ mg	۱۳,۶۹ g	۱۷,۶ درصد
گردو	۲۲۷۸ mg	۱۵,۲۳ g	۱۵,۰ درصد
مغز تخم گردو	۵۳۵۳ mg	۳۰,۲۳ g	۱۷,۷ درصد
بادام زمینی	۲۸۳۲ mg	۲۳,۶۸ g	۱۱,۹ درصد
گندم	۶۴۲ mg	۱۳,۷۰ g	۴,۷ درصد
ذرت	۳۴۵ mg	۶,۹۳ g	۵,۰ درصد
برنج کامل	۶۰۲ mg	۷,۹۴ g	۷,۶ درصد
گندم سیاه	۹۸۲ mg	۱۳,۲۵ g	۷,۴ درصد
نخود	۲۱۸۸ mg	۲۴,۵۵ g	۸,۹ درصد

مقدار آرژنین و پروتئین در ۱۰۰ گرم بعضی مواد غذایی

آداب و رسوم ملل آمریکا؛ وسعت، ثروت، فناوری

مرد آوری و ترجمه: آرش میری‌خانی

تاریخ

براساس اطلاعات موجود نسل بشر بیش از ۱۰ هزار سالال است که در آمریکای کنونی زندگی می‌کرده است. باور اشتباهی در رابطه با کانشف قاره آمریکا وجود دارد. براساس این باور غلط گفته می‌شود که کریستف کلمب در سال ۱۴۹۲ این قاره را کشف کرد، اما حقیقت این است که این فرد پس از رسیدن به قاره آمریکا به اشتباه فکر کرد که آنجا هندوستان است، اما آمریگو سپوچی (کاشف و نقشه‌نگار ایتالیایی) پس از ۵ سال یعنی در سال ۱۴۹۷ میلادی به نیمکره غربی سفر و اعلام کرد که قاره جدیدی را کشف کرده است. آمریکا در سال ۱۷۸۳ میلادی براساس معاهده پاریس به عنوان یک کشور مستقل شناخته شد. شایان گفتن است که آمریکا، پیشتر به عنوان یکی از مستعمرات اروپایی محسوب می‌شد. اروپایی‌ها در قرون گذشته

قسمت‌هایی از آمریکای کنونی را به عنوان مستعمره خود برگزیده بودند، به طوری که، فلوریدای کنونی در دست اسپانیایی‌ها، نیویورک در دست هلندی‌ها، جیمز تاون در دست انگلیسی‌ها و لولیتز یا هم دست فرانسوی‌ها بود پس از مدتی مستعمرات شاهد درگیری و شورش شدند و انقلاب آمریکا از آوریل ۱۷۷۵ به‌انبرد گلزینکتون آغاز شد. این نبردها پس از امضای قرارداد با انگلیس در سال ۱۷۸۳ میلادی پایان یافت و در ۴ ژوئیه ۱۳۱۷۲۶ مستعمره آمریکای شمالی با صدور اعلامیه استقلال آمریکا، مستقل شدند.

مورخان جنگ داخلی آمریکا در قرن ۱۹ و سقوط بازار آزاد در سال ۱۹۲۰ از بزرگترین وقایع این کشور قلمداد می‌کنند. لازم به یادآوری است که جنگ‌های داخلی آمریکا در اعتراض به نظام برده‌پراری به رهبری آبراهام لینکلن آغاز شد و ۶۰۰ هزار نفر در این نبردهای خونین کشته شدند. از طرفی در سقوط بازار آزاد هم یک چهارم جمعیت آمریکا شغل خود را از دست دادند. این در حالی است که آمریکا با پیروزی در جنگ جهانی و غلبه متفقین در جنگ جهانی دوم قدرت خود را تثبیت کرد.

از طرفی با پایان جنگ جهانی دوم، زیرساخت‌های اقتصادی اروپا به شدت تخریب شدند و آمریکا در این جنگ کمترین خسارت را متحمل شد، از این رو این کشور توانست به عنوان یک قدرت جهانی پدیدار شود.

پارچه‌های زری دوزی شده، ابریشم و مخمل‌های رنگین با آویزه‌هایی از سکه‌های قدیمی و پیراق‌های پهن در کنار دامن‌هایی پر چین با نقش و نگارهایی حک شده با منجوق و پولک در کنار هم لباس زنانی از جنس طبیعت را تشکیل می‌دهد. زنانی که روزشان را با طلوع آفتاب شروع می‌کنند و در دل طبیعت و در دامان گل‌ها آن را به سر می‌رسانند.

لباس زنان عشایر از سرپوش، تن پوش و پاپوش تشکیل شده است. مهم ترین بخش تن پوش آنان پیراهنی است به نام «جوه» که با دامن یا تونبان قری ترکیب می‌شود. «جوه»

پیراهنی آستین بلند، مچ دار و پر نقش و نگار است. نقش و نگارش را هم از طبیعت وام می‌گیرد. زنان عشایر، جوه را روی دامنسی می‌پوشند با کرور کرور چین. چین‌هایی پسر زرق و برق و پر از رنگ که خودشان به آن «تنبون قری» می‌گویند. این تنبون که محلی‌ها به آن شلوار قری

هم می‌گویند نیم تنه پایین بدن را می‌پوشاند. جوه هم برای به تصویر کشیدن بهتر چین‌های تنبون و راحتی در راه رفتن در اطرفش، ۲چاک بلند دارد که هر کدام به انداز ۲۰سانتی متر است. در پایین هم تزیین‌هایی مثل نوار دوزی یا پارچه‌های پلیسه اضافه می‌شود.

دوزنده اصلی لباس های زنان عشایر خود زنان ایلپاتی

راز رنگ در لباس زنان ایلپاتی و عشایر

هستند که بنا به سلیقه شخصی و مهارتی که نسل به نسل به آنان می‌رسد، پارچه‌ها را کنار هم می‌چینند و جوه و تنبون هزار رنگ می‌دوزند. اما اگر شما هم _____سوس پوشیدن دامن‌های پرچین به سرتان زد می‌توانید به فروشگاه‌های صنایع دستی سر بزنید و طرح

و نقش لباسی را که می‌خواهید انتخاب کنید. اما در خصوص قیمت‌ها، نوع و میزان پارچهای که در هر لباس به کار می‌رود تعیین کننده اصلی قیمت آن است. پارچه لباس هایی که در این فروشگاه _____ به چشم می‌خورد معمولا از سنان، ابریشم و حریر است و قیمت

آنها بسته به نوع و مقدار پارچه مصرفی متغیر است. اما یادتان باشد به کار گرفتن پارچه‌های مرغوب تر قیمت لباس های محلی را به ۳۰۰ تا ۵۰۰ هزار تومان هم می‌رساند!

همنشینی می‌نا و لچک

پوشش سر زنان عشایر ترکیبی است از می‌نا و لچک که آن را به سبک و سلیاق خاص خودش روی سر می‌بندند. می‌نا

ادامه از صفحه اول

تخریب و نابودی طبیعت بی دفاع این دو روستا در ناکثر از از نابودی معماری و فرهنگ بومی است. در طول ده سال اخیر سنگ های تپه های سرسبز پیرامون روستاهای طرق و کشه مورد هجوم معدن کاوان قرار گرفته است که با ا ره های مهیب اندام تپه ها را از هم می‌درنسد و بعد از غارت سنگ ها، تنها لاشه‌سنگ‌های حزن انگیز و زشت منظر را به جای می‌گذارند. این تپه ها حاصل فعالیت های تکتونیکی دوران سوم زمین شناسی است که خاک، پوشش گیاهی و تنوع زیستی آنها حاصل میلیون ها سال تکامل تدریجی است.

تخت زیره

فاجعه بار ترین این تخریب ها در تپه ای به نام تخت زیره در شمال غرب روستای کشه و مجاور محله اسبر در حال انجام است. این تپه تقریبا مدور

و بعضی نقاط آن صخره ای و جنس سنگ های آن آهکی است. تخت زیره دارای ابعاد تقریبی ۴ در ۴ کیلومتر است و نسبت به زمین های پیرامون بین ۱۰۰ تا ۵۰۰متر ارتفاع دارد، این تپه ادامه تپه ماهورهای جنوب از تفاعات کوه کرکس، در غرب نطنز است. در پیرامون آن چهار دزه بزرگ به نام های لاهبشت، کامیجان، لاهلوین و لاپشت قرار دارد که زمین های آن از صدها سال پیش به عنوان مزارع و باغات محله اسبر و لاپشت روستاهای کشه و طار مورد استفاده

محیط زیست و میراث فرهنگی

راز رنگ در لباس زنان ایلپاتی و عشایر

روسرایی از جنس حریر با ابعاد زیاد و به شکل مستطیل است. لچک هم کلاه ماندندی است که روی سر و قسمتی از می‌نا قرار می‌گیرد. قسمت جلوی لچک یک نوار مخمل دارد معمولا به رنگ سبزی یا اناری. این نوار روی سر و گوش‌ها را می‌پوشاند و تا پشت گردن هم می‌رسد. معمولا لایه درونی نوار با پارچه‌ای از جنس دیگر آستر دوزی می‌شود و لبه بیرونی آن هم با قطعات کوچک شیشه‌ای مثل منجوق و... به شکل گل تزیین می‌شود. یک بند بلند شبیه تسبیح به نام بند «سوزن» که پر از مهره های رنگی و سکه های قدیمی و گاه قیمتی است که هم برای زیبایی بیشتر ۲ استخاق قفلی کوچک به ۲ گوشه لچک وصل می‌شود و سوزنی‌ها آویزان باقی می‌مانند. اما می‌نا، نوری است به طول ۱۲ تا ۵متر و به عرض یک متر و از یک پارچه سبک مثل حریر تشکیل شده است. زنان عشایر بیشتر پارچه های نایلونی و کم و بیش شفاف آن هم با رنگ های زنده و ابرایی می‌نا انتخاب می‌کنند. برای اینکه می‌نا را روی سر و در جای مناسب قرار دهند آن را با وسایلی مثل سنجاق و... در جهت طول به پشت لچک می‌بندند. غالبا زن های بخنباری دسته کلید خودشان را به انتهای گوشه «می‌نا» می‌بندند یا اینکه پول را در گوشه می‌نا می‌گذارند و گره می‌زنند.

دامن های بلند...

تن پوش زنان عشایر متناسب با شرایط فصلی، موقعیت اجتماعی و اقتصادی آنها تعریف می‌شود. گشادای و آزادی این

به تعبیری سرخ که پای ثابت لباس زنان ایلپاتی است، حس شور و هیجان را در آنان زنده می‌کند، رنگ سبز برای آنها نماد طبیعت و باروری است و حس آرامش را زنده می‌کند. رنگ آبی آسمانی رنگ دیگری است که در لباس زنان عشایر و به خصوص می‌نای آنها بسیار دیده می‌شود. عشایر معتقدند، این رنگ، رنگ سلامت است و دردها را تسکین می‌دهد. قانون اول در انتخاب جوه نیز رنگ آن است. جوه از هر جنس و پارچه ای که باشد باید رنگش شاد باشد مگر در مراسم عزاداری. اصلا انتخاب رنگ در لباس زنان عشایر خودش رسم و رسوم و اهمیت خاصی دارد. سرخ یا همان قرمز خودمان تنها رنگ ثابت در لباس آنان است که هیچ وقت عوض نمی‌شود؛ این رنگ از رنگ سرخ و شاد گل های زاگرس می‌آید.

ممکن است طرح و نقش لباس زنان عشایر نسبت به شرایط زندگی عوض شود اما رنگ آن برگرفته از طبیعت، همیشه شاد است. زنان و دختران عشایر را هم از همین رنگ لباس شان می‌توان از یکدیگر تشخیص داد. اصلا همین رنگ است که بدون هیچ سؤالی به بیننده می‌گوید پوشنده آن چند ساله است. دختران نوجوان و حتی کودکان بیشتر از رنگ های شاد و پررنگ مثل سبز، زرد، قرمز، نارنجی و... و حجم کمتر پارچه استفاده می‌کنند اما دخترها هر چه جوان تر می‌شوند رنگ‌ها هم روشن‌تر و حجم پارچه‌ای که استفاده می‌شود هم بیشتر می‌شود. آرام آرام که سن بالاتر می‌رود رنگ های تیره البته در کنار ترکیب های رنگی به این لباس های پر چین و خم راه پیدا می‌کند. از این روست که رنگ‌هایی مثل سبزی، یشمی، سرمه‌ای گاهی هم خاصتری فقط در زمینه لباس های بانوانی که پا به سن گذاشته اند دیده می‌شود.

در پایان اینکه هر کدام از چین و شکن های لباس زنان عشایر نه تنها در راستای زیبایی پوشش بلکه با هدف هر چه

کاربردی تر بودن آن طراحی شده است. مثلا بیرون ماندن گوش های زنان عشایر از زیر لچک و مینا از این روست که صدا نقش اصلی را در زندگی عشایری بازی می‌کند و همین ایجاد می‌کنند اما دخترها هر چه جوان تر می‌شوند رنگ ها هم روشن تر و حجم پارچه‌ای که استفاده می‌شود هم بیشتر می‌شود

رنگ های ا دل طبیعت

زنان عشایر رنگ پوششان را از رنگ های ناب طبیعت می‌گیرند. رنگ های طبیعی و متناسب با شرایط مکانی و زمانی استفاده می‌شود. زنان عشایر برای هر کدام از این رنگ ها تعبیر خاص خودشان را دارند. مثلا رنگ قرمز یا

رنگ های ا دل طبیعت

سودجویان و فرصت طلبان قرار گرفته است و این جای تأسف است که سازمان محیط زیست شهرستان نظر که از سال های دور کارنامه درخشانی در مهار تپه های شنی منطقه یاد دارد داشته است. این گونه نسبت به محیط زیست این منطقه بی توجهی می‌کند و اجیزازه چنین اقدامات ویران کننده ای را می‌دهد. ظاهر اداره محیط زیست نطنز نقش کدخدای محیط زیست این شهرستان را دارد و سنگ خواران و زمین خواران با کسب مجوزی از این سازمان برای معدن کاوی یا ساخت و سازهایی که حدود و ثغور آن چندان روشن نیست با نظارتی بر آنها وجود ندارد. اقدام به نابودی طبیعت و تصاحب زمین ها قطعه قطعه کردن آنها برای فروش می‌کنند.

حاصل سخن اینکه دیگری نخواهد پایید که از بناها، مزارع، باغات و طبیعت زیبای این روستا، فقط خاطره ای در یادها خواهد ماند. بر ادارات منابع طبیعی و آبخیزداری، سازمان صنعت، معدن و تجارت، سازمان حفاظت محیط زیست شهرستان نطنز است که از این فجایع زیست محیطی جلوگیری کنند. بدون شک مقامات مسئول و کارشناسان این ادارات باید پاسخگوی نسل های بعدی که در این روستا متولد می‌شوند، باشند.

* رئیس سابق کتابخانه مؤزه ملی ایران عضو هیئت علمی سازمان میراث فرهنگی کشور و مدرس دانشگاه

حلال، نشان برین انتظارات از روز جهانی حلال

قسمت ششم ▶ نویسنده: دکتر عبدالحسین فخاری

دیر کلمر موزه حلال جهانی

امسال برای نخستین بار در کشور، از روز جهانی «حلال» تقدیر می‌شود. قرار است در مراسمی در برج میلاد که میزبان «جشنواره رمضان» است، در روز هفدهم رمضان (سه شنبه ۲۴ تیرماه ۱۳۹۳)، (۱۵ جولای ۲۰۱۴)، این روز گرامی داشته شود. سوال این است که از این نامگذاری و گرامیداشت چه انتظاراتی باید داشت یا چه اهدافی را باید دنبال کرد تا این نامگذاری، نتیجه مطلوب خود را داشته باشد. با توجه به مجموعه رویدادهای حلال مرتبط با مسائل علمی، پژوهشی، اقتصادی و بازرگانی، که در دنیا جریان دارد می‌توان این انتظارات را در فهرست آورد:

توسعه فرهنگ عمومی در زمینه «حلال»

نام گذاری روزها این فرصت را به رسانه ها و پایگاه های اطلاع رسانی می‌دهد که در آن روز خاص، به تبیین اهمیت ها و کارکردهای موضوع خاص بپردازند و فرهنگ عمومی را در آن زمینه توسعه دهند. مثلا انتظار می‌رود رسانه ها در این روز به اهمیت مصرف غذای حلال و تفاوت آن با غذاهای غیر حلال از جنبه بهداشتی، علمی و اقتصادی بپردازند. در این روز نویسندگان می‌توانند با ارائه مقالات و تحقیقات خود، اهمیت «حلال» را در ابعاد مختلف برای مردم بازگو کنند. به ویژه کودکان و نوجوانان را از سنین اولیه با سبک زندگی بر اساس رضایت الهی (حلال) آشنا کنند و به وظایف اولیای دانش آموزان و دست اندرکاران واحدهای آموزشی در این زمینه اشاره داشته باشند.

تبیین ابعاد اقتصادی «حلال»

با توجه به حجم تجارت هزاران میلیارد دلاری محصولات حلال در هر سال در جهان فرصتی است تا ابعاد اقتصادی بازار حلال برای مردم تبیین شود. برای مثال می‌توان به صادرات محصولات غذایی و دارویی کشور که بر اساس استاندارد حلال تهیه می‌شود، افزایش سهم ما در بازار صادراتی حلال در جهان، ارزش افزوده و مزیت اقتصادی محصولات حلال کشور و نقش آن در اشتغال زایی با تکیه بر اعداد و ارقام تاکید داشت. امروز حتی کشورهای غیر اسلامی مثل چین، نیوزلند، استرالیا در پی فتح بازارهای اسلامی برای محصولات خود هستند و می‌خواهند سهمی از این بازار را به خود اختصاص دهند. شایسته است مسئولان اقتصادی کشور برای حضور در این بازار جهانی برنامه ریزی و با رفع موانع صادراتی محصولات حلال کشور، سهم بیشتری از این بازار را برای کشور فراهم کنند.

ضرورت ایجاد پایگاه های تحقیقاتی «حلال»

امروز با وجود انبوهی از دانشجویان و استادان در رشته صنایع غذایی و وجود این رشته در دانشگاه های کشور هنوز، درسی به نام تولید غذای حلال، صنعت حلال، الزامات و استانداردهای حلال و ... در دانشکده های صنایع غذایی وجود ندارد و دانشجویان اطلاع چندانی از این صنعت ندارند و در نتیجه تحقیقاتی هم انجام نمی‌شود و رساله های فوق و دکتراهم تدوین نمی‌شود. شایسته است مانند مالزی که از سال ها پیش، رشته ای به نام «صنعت حلال» در دانشگاه مالزی تاسیس و مرکز تحقیقات حلال را ایجاد کرد، ما نیز برای تربیت کارشناسان برجسته در دانشگاه، در رشته حلال اقدام کنیم و تحقیقات در این موضوع به منظور جایگزینی مواد اولیه حلال به جای نوع حرام در بعضی محصولات و شیوه ساخت کالاهای تقلبی به نام حلال را شناسایی کنیم. امروزه از این طریق، درآمد خوبی نصیب مراکز تحقیقاتی مالزی می‌شود که ما از آن بهره ای نداریم.

توجه به خدمات «حلال»

بعضی فقط حلال را در موضوع غذا، منحصر می‌پینند. از این رو باید در روز حلال به سایر ابعاد حلال در موضوع خدمات نیز تاکید داشت. امروز بحث گردشگری حلال، خدمات حلال در ورزش، بانکداری، بیمه، حمل و نقل، اینترنت پاک، محصولات هنری حلال مطرح است که هر کدام برای کشور، درآمد زایی خواهد داشت. برای مثال اگر چنان که رئیس جمهوری محترم در فروردین ماه امسال، آرزو کردند که «جزیره کیش» به عنوان قطب گردشگری حلال مطرح شود، همین موضوع موجب جذب انبوهی گردشگر مسلمان از سراسر جهان به این جزیره و کسب درآمدهای انبوه برای گردشگری در این نقطه خواهد شد. موضوع که ترکیه و بعضی کشورهای دیگر برای جذب گردشگر حلال به آن پرداخته اند و موجب رونق بیشتر اقتصاد گردشگری خود شده اند. یاد در زمینه «بیمه حلال» که به دلیل اختلاف فقهی، بین مذاهب اسلامی، «بیمه تکافل» که مورد قبول اهل سنت است در کشور ما راه اندازی نشده که از آن طریق می‌توان درآمدهای زیادی را برای کشور کسب کرد.

تقدیر از دست اندرکاران صنعت «حلال»

و بالاخره در این روز می‌توان با فرصت ایجاد شده از دست اندرکاران صنعت حلال، اعم از بنگاه های تولیدی و خدماتی و دانشگاهیان، مسئولان اقتصادی، موسسات بخش خصوصی که به رونق فرهنگ و صنعت حلال کمک کرده اند تقدیر کرد و از نقش آنان در این بازار بزرگ سخن گفت تا جامعه فرصت تشکر از آنان را به دست آورده باشد. این حرکت تقدیری و تشویقی مسلما به توسعه صنعت حلال کمک شایانی خواهد کرد. امید است به این مسائل پرداخته شود و این انتظارات برآورده شود.

به ما می‌خندند هم اشکالی ندارد. در جامعه ما که خیلی‌ها بهانه‌ای برای خندیدن ندارند، به ما خندیدن نشان اشکالی ندارد. مشکلات ما خیلی مهم‌تر از این برخوردهای کوتاه‌اند. اینها فکر می‌کنند وقتی قد کسی کوتاه است، کاری از دستش برنمی‌آید.

او با بیان اینکه فرهنگ کودکان خیلی بهتر از بزرگسالان است، ادامه می‌دهد: کودکان هنگام دیدن مامستره‌مان نمی‌کنند و برخوردی محترمانه دارند. اما مثلاً مادری مرا با دست به کودکش نشان می‌دهد و می‌گوید: ببین! آدم کوچولو!!!

نگاه‌های سنگین کوتاه نظران!!

لیلا خدایی ۲۲ ساله، از اهالی روستای مزرعه صوفیان است. آهی می‌کشد و می‌گوید: تا قبل از آشنایی با این انجمن دلم نمی‌خواست از خانه بیرون بروم. همه بهم نگاه می‌کردند و با تمسخر می‌خندند. قبلاً فقط با پدرم بیرون می‌رفتم و می‌دیدم که او هم اذیت می‌شود.

لیلا ادامه می‌دهد: حالا دور هم که هستیم فرق می‌کند. روحیه‌ام خیلی بهتر شده. حالا دیگر حتی روی صحنه می‌روم و تئاتر بازی می‌کنم. اما هنوز هم دوست ندارم در کوچه و خیابان با الفاظ زشت مسخره‌ام کنند.

اشتغال، مهم‌ترین دغدغه

علی مشایخی، عضو انجمن کوتاه قامت‌ان بلند همت تبریز، با اشاره به اینکه ۸۰ نفر از کوتاه قامت‌ان تهران، با حمایت‌های شهرداری در مراکز مختلف استخدام شده‌اند گفت: برخی کارها هست که فقط ما می‌توانیم انجام دهیم. برای مثال به عنوان تکنسین هواپیما فقط کوتاه قامت‌ان می‌توانند وارد بخش‌هایی از هواپیما شوند، که با همکاری شهرداری تهران، تعدادی از کوتاه قامت‌ان پایتخت در سازمان هواپیمایی کشور استخدام شده‌اند. اما در تبریز هیچ حمایتی برای استخدام ما صورت نمی‌گیرد. در حالی که ما هم عضوی از جامعه هستیم و مانند همه با مشکلات معیشتی دست و پنجه نرم می‌کنیم. مشایخی ادامه می‌دهد: خیلی از بچه‌های ما حتی کرایه تاکسی هم ندارند و مسیرهای طولانی را پیاده می‌روند. این برازنده جامعه ما نیست.

شهری که برای ما ساخته نشده

او در مورد مشکلات کوتاه قامت‌ان در استفاده از فضاهای شهری می‌گوید: می‌توانم برایتان صدها مثال بزنم از مشکلاتی که در طول روز در شهر با آنها دست و پنجه نرم می‌کنیم. از ارتفاع عابر بانک‌ها، حتی داخل ادارات و بانک‌ها و ارتفاع زیاد میزهای مسئولین!! دفتر پست، دفاتر خدماتی، تا اتوبوس‌های شهری که از همان اول سوار شدن مشکل داریم، تا نشستن بر روی صندلی و پیاده شدن... حتی جوی آبهای کنار خیابان هم

طوری نیست که بتوانیم از روی آنها رد شویم. برای گذشتن از روی جوی آب باید چندین متر در طول آن راه برویم تا به پل برسیم. متأسفانه اگر فضاهای شهری ما برای معلولان یک درصد مناسب باشد، برای کوتاه قامت‌ان یک هزارم درصد هم مناسب نیست.

آقای، یکی از مردان بلند همت کوتاه قامتی است که با مشکلات زندگی دست و پنجه نرم می‌کند. متأهل است و مثل همه مردها دغدغه خرج خانه و خانواده دارد و همسرش شیخ الاسلامی، خانم کوتاه قامت دیگری است که با وجود داشتن مدرک لیسانس آموزش ابتدایی، از طرف آموزش و پرورش به خاطر شرایط جسمانی‌اش استخدام نشده است. ادامه دارد

کارش را در اختیار مقرر داد. اکنون با چیزی حدود ۳۰ نفر عضو فعالیت‌های کوچکی داریم تا در قدم اول بتوانیم دوستان کوتاه قامت خود را به جامعه برگردانیم. چون در بین کوتاه قامت‌ان هستند کسانی که ۳۰ سال است حتی از خانه بیرون نرفته‌اند!!! اما متأسفانه به دلیل مشکلات شدید معیشتی

قسمت اول

در جمع کوتاه قامت‌ان بلند همت تبریز

دردهایی که از کنارشان می‌گذریم...

عکس: آیدین تبریزی

گزارش: سیده پری‌ناز سهرابی - خبرنگار اطلاعات در تبریز

■ ■ ■

حتی جوی آبهای کنار خیابان هم طوری نیست که بتوانیم از روی آنها رد شویم. برای گذشتن از روی جوی آب باید چندین متر در طول آن راه برویم تا به پل برسیم

برخی کارها هست که فقط ما می‌توانیم انجام دهیم. برای مثال به عنوان تکنسین هواپیما فقط کوتاه قامت‌ان می‌توانند وارد بخش‌هایی از هواپیما شوند

■ ■ ■

و زندگی، اولین سؤالی که این افراد هنگام عضو شدن از ما می‌پرسند این است که آیا برایمان شغل مناسب پیدا می‌کنید؟! یا بستری برای ازدواج ما فراهم می‌شود؟ از عوارض نداشتن شغل و درآمد، طبیعتاً نداشتن مسکن مناسب هم هست. معضلی که تقریباً همه جامعه کوتاه قامت‌ان با آن دست به گریبانند. در این میان این سؤال ایجاد می‌شود که آیا واقعاً ارگان‌های دولتی و در رأس آنها استانداری، حتی برای سامان دادن بخش کوچکی از جامعه، که مشکلات بزرگی دارند هم نمی‌تواند کاری بکند؟ یا واقعاً این کوتاه قامت‌ان بلند همت سهمی از پروژه‌های حمایتی مانند مسکن مهر ندارند؟ حتی اگر به قیمت این تمام شود که دولت خانه‌های کوچکی به صورت رایگان در اختیار آنها قرار دهد.

اسکندری در این رابطه می‌گوید: خیلی از ما مشکل ازدواج داریم. وقتی هم که پدر و مادرمان را از دست می‌دهیم، کسی نیست که از ما مراقبت کند. مشکل مسکن یکی از بزرگترین معضلات تک‌تک ماست. اسکندری در مورد وضعیت کاری کوتاه قامت‌ان تبریز می‌گوید: یکی از اعضای ما برای گذران زندگی خانواده‌اش مجبور است دستفروشی کند و به خاطر روزی ۱۰ هزار تومان، بسته‌هایی که چند برابر جثه خودش است جابه‌جا می‌کند. این خیلی دردناک است.

این عضو فعال انجمن کوتاه قامت‌ان بلند همت، با تأکید بر توانایی‌های کوتاه قامت‌ان می‌گوید: ما نمی‌خواهیم حس ترحم کسی را ببرانگیزیم. نگاه من این است که حتی اگر

چشم‌هایش را که باز کرد دست و پایش را با طناب‌های باریک و کوچک به میخ‌های کوچولو بسته بودند... گالیور بی‌اجازه وارد «لی‌لی پوت» شده بود.

اما در دنیای واقعی همه چیز به زیبایی و شیرینی داستان‌های تخیلی نیست... آدم کوچولوهای سرزمین ما، مثل

مردم لی‌لی پوت از وضعیتشان راضی نیستند و دلمان بخواهد یا نه، خیلی جاها تقصیر خود ماست.

مدت‌ها از زمانی که از نزدیک با یک «کوتاه قامت» حرف زده بودم می‌گذشت و این بار در جمعشان نشسته بودم و آنها برآیم از مشکلاتشان در جامعه گفتند. از دردهایی که بی‌تفاوت از کنارشان می‌گذریم...

«انجمن کوتاه قامت‌ان ایران» از سال ۸۸ در تهران فعالیت خود را شروع کرد، اما متأسفانه با داشتن بیش از ۴۰۰ عضو صدایش خیلی دیر به گوش شهرستانها رسیده است.

فریبا اسکندری، به نوعی سرپرست این انجمن در آذربایجان شرقی است که با زحمت بسیار تا جایی که توانسته، کوتاه قامت‌ان تبریزی را دور خود جمع کرده تا اعتماد بنفس دوباره و زندگی اجتماعی را به آنها هدیه کند.

او در این مورد می‌گوید: انجمن را از طریق نوروز سلیمانی که او هم از کوتاه قامت‌ان است شناختم. قبل از آن نمی‌دانستم در تهران چنین انجمنی وجود دارد. به مرور در برنامه‌هایشان شرکت کردم و در نهایت تصمیم گرفتم در تبریز هم شعبه‌ای از این انجمن را دایر کنم.

اسکندری ادامه می‌دهد: متأسفانه جا و مکان مشخصی نداشتیم و هیچ مسئولی هم از ما حمایت نکرد. به همین دلیل عضوگیری خیلی سخت بود. تا اینکه گروه هنری بابک دفتر

دسترسی بسیاری از جوانان و نوجوانان به رایانه‌های خانگی و شخصی و راه یافتن تلویزیون به آشپزخانه و اتاق خواب نیز نشان دهنده نقش تلویزیون در چگونگی گذران اوقات فراغت افراد است.

جامعه امروز ایران، با وجود تغییرات فراوانی که در سبک زندگی ایجاد شده است، همچنان جایگاه خاصی برای روابط خانوادگی قائل است و بخش مهمی از اوقات فراغت جوانان و نوجوانان در کنار خانواده سپری می‌شود ولی روابط میان اعضا و نوع گذران اوقات فراغت بر حسب نوع خانواده متفاوت است. مشغولیت‌های اعضای خانواده، سن، جنسیت، وقت آزاد و درآمد افراد هم بر چگونگی گذران اوقات فراغت آنها تأثیر گذار است.

گذران اوقات فراغت در کشور ما به شیوه‌های فردی مانند تماشای تلویزیون، گوش دادن به رادیو، تماشای فیلم، گوش دادن به موسیقی،

مساله حل نشده‌ای به نام اوقات فراغت

نحوه گذراندن اوقات فراغت بستگی مستقیم به سبک زندگی افراد دارد و ممکن است رفتن به مجموعه‌های تفریحی در بعضی از مناطق جزو برنامه‌های فراغتی جوانان و نوجوانان باشد، در حالی که در محلی دیگر برخی از افراد اوقات فراغت خود را به قدم زدن در خیابان‌ها و ایستادن سرکوچه می‌گذرانند

ترین شیوه‌های فردی و غیر فعال گذران اوقات فراغت در جامعه مامعرفی شده است. هرچند به نظر می‌رسد این روزها با وجود شبکه‌های رنگارنگ تلویزیونی که به مجموعه شبکه‌های سیمای ملی افزوده شده است، ولی شبکه‌های ماهواره‌ای و بازی‌های رایانه‌ای متنوعی که در بسیاری از آنها می‌توان از طریق اینترنت با دیگران در سراسر دنیا به رقابت پرداخت، نقش این رسانه در میان مخاطبان کم‌رنگ تر شده است. به نظر می‌رسد در این میان برنامه‌هایی که گاه به گاه در میان مخاطبان گل می‌کنند یا مخاطبان خاص دارند و همین طور تماشای مسابقات فوتبال است که همچنان وجود جعبه جادو را در خانه‌ها توجیه می‌کند.

بسیاری از متخصصان در زمینه تعلیم و تربیت نه تنها تأثیر چگونگی گذران اوقات فراغت را در فرآیند اجتماعی شدن کودکان و نوجوانان مهم می‌دانند بلکه اثر آن را در اجتماعی شدن مجدد

حوادث و همچنین نیازهای مختلف فرهنگی در جهان امروز مردم را به سمت این وسایل متمایل می‌کند و از سوی دیگر برای بیشتر مردم وسایل ارتباط جمعی آسان‌ترین و ارزان‌ترین و بعضاً مناسب‌ترین و موجه‌ترین ابزار برای استفاده در زمان فراغت است. تماشای تلویزیون یکی از کم‌هزینه‌ترین راه‌های گذران اوقات فراغت است ضمن اینکه تلویزیون را در همه ساعات شبانه روز و در خانه می‌توان استفاده کرد. شاید به همین دلیل تلویزیون همچنان یکی از رسانه‌های جمعی نسبتاً پرمفدار است.

بر اساس تحقیقات انجام شده، در سال ۱۳۴۵ حدود ۴ درصد از جمعیت تهران، در سال ۱۳۵۲ حدود ۱۵ درصد از مردم، در سال ۱۳۶۱، ۴۱ درصد و در سال ۱۳۷۶ حدود ۹۱ درصد از جامعه آماری مورد بررسی، تماشای تلویزیون را به عنوان اولین اولویت گذران زمان فراغت خود ذکر کرده‌اند.

تلویزیون همواره به عنوان یکی از مهم

چگونگی گذران اوقات فراغت نه تنها در فرآیند اجتماعی شدن کودکان و نوجوانان تأثیر مهمی دارد بلکه اثر آن در دوباره اجتماعی شدن و همچنین اجتماعی شدن تدریجی افراد بزرگسال دارای اهمیت است

استفاده از کامپیوتر و اینترنت، مطالعه روزنامه و کتاب، استراحت، انجام امور خیریه، بازدید از موزه‌ها و نمایشگاه‌ها، قدم زدن در پارک، کوچه و خیابان، انجام کارهای هنری و رفتن به کافه تریا یا قهوه‌خانه، یا به شیوه‌های جمعی همچون تماشای مسابقات ورزشی در استادیوم‌ها، صحبت با اعضای خانواده، بازی و ورزش، رفتن به سینما، رفتن به تئاتر، رفتن به پیک نیک و مسافرت‌های سیاحتی و زیارتی، گفتگو و دیدار دوستان و اقوام سپری می‌شود.

بر اساس آمارها، در شهرهای بزرگتر تماشای تلویزیون سهم دیگر فعالیت‌های فراغت را به نحو قابل ملاحظه‌ای کاهش می‌دهد و در مقابل، در شهرهای کوچکتر تفریحات گروهی مثل میهمانی و گردش‌های دسته‌جمعی رواج بیشتری دارد و کتاب خواندن که یک فعالیت انفرادی است، طرفداران کمتری دارد.

سبک زندگی

بر اساس تحقیقی که شهناز قلی‌زاده در سال ۱۳۸۱ با بررسی اوقات فراغت نوجوانان دختر و پسر شهر تهران انجام داده است، متوسط زمان فراغت نوجوانان و جوانان در مناطق شمالی شهر بیشتر از فراغت جوانان در جنوب شهر است. همچنین با بالا رفتن سن و ازدواج افراد، میزان ساعات فراغتشان کاهش می‌یابد. به علاوه این که متوسط زمان فراغت دختران در شبانه روز بیشتر از پسران است. بررسی‌های آماری نشان می‌دهد که نحوه گذراندن اوقات فراغت بستگی مستقیم به سبک زندگی افراد دارد. به این معنی که ممکن است رفتن به مجموعه‌های تفریحی در بعضی از مناطق جزو برنامه‌های فراغتی جوانان و نوجوانان باشد، در حالی که در محلی دیگر برخی از افراد اوقات فراغت خود را به قدم زدن در خیابان‌ها و ایستادن سرکوچه می‌گذرانند.

تسهیلات کمتر و محدودیت‌های بیشتری که دختران در جامعه با آن روبه‌رو هستند، موجب می‌شود تا دختران همواره نسبت به پسران نارضایتی بیشتری از چگونگی گذران اوقات فراغتشان داشته باشند و بسیاری از آنها به وقت‌گذرانی‌های بی‌هدف جلوی تلویزیون یا ماهواره پیردازند.

تلویزیون

سهم وسایل ارتباط جمعی در پرکردن زمان فراغت در جامعه امروز بسیار با اهمیت است، زیرا از یک سو ضرورت اطلاع از اخبار رویدادها و

و همچنین اجتماعی شدن تدریجی افراد بزرگسال نیز مهم می‌شمارند. امروزه در بسیاری از جوامع تا حدود زیادی فعالیت‌های فراغتی جوانان به وسیله رسانه‌های جمعی و مراکز خاص تبلیغات جهانی تعیین می‌شود و مسئولان این مراکز از این طریق نگرش، تفکرات، علاقه‌ها و اطلاعات خاص یک جاذبه‌ای را از طریق صاحبان رسانه‌های جمعی به مردم می‌رسانند.

فراغت دانش‌آموزان و دروس‌های والدین

سال‌هاست که وزارت آموزش و پرورش با برپایی پایگاه‌های تابستانی در مدارس و مراکز فرهنگی سعی در تقویت پایه‌های علمی، هنری و مذهبی دانش‌آموزان در دوران تابستان را دارد؛ کاری که بهتر از هیچ کاری نکردن است. به نظر می‌رسد با اعداد و ارقامی که هر سال درباره تعداد پایگاه‌ها داده می‌شود، این تلاش‌ها از کمیتی قابل ارائه برخوردار است، هرچند کیفیت درخور توجهی در اثر نتیجه آن بر روی دانش‌آموزان مشاهده نمی‌شود. وزارت ورزش و جوانان هم با راه‌اندازی سایتی به نام پورتال جامع اوقات فراغت ایده‌های مربوط به چگونگی گذران اوقات فراغت را گردآوری می‌کند و به نام ارسال کنندگان در سایت ثبت می‌کند. به نظر می‌رسد بار اصلی مسئولیت در این باره بر عهده خود افراد است. در برخی خانواده‌ها نوجوانان به حال خود رها می‌شوند و به هر راهی روز خود را به شب می‌رسانند تا دوباره مدارس باز شوند و آنها از بلا تکلیفی و سردرگمی خارج شوند.

در بسیاری از خانواده‌ها که مشکل مالی نداشته باشند، والدین وظیفه برنامه‌ریزی تابستانی فرزندان را بر عهده می‌گیرند؛ برنامه‌ریزی که گاهی بدون در نظر گرفتن نیازها و علایق فرزندان و بیشتر با توجه به اقتصاد خانواده یا وقت اعضای خانواده (به دلیل شاغل بودن والدین و نگرانی از تنها ماندن فرزندان) صورت می‌گیرد.

تعطیلات تابستانی اصولاً برای همه، به غیر از صبورترین، خلاق‌ترین و همین‌طور ثروتمندترین والدین، دردسری بزرگ به شمار می‌رود. ظهور گسترده تکنولوژی در شهرها و پرکردن نادرست اوقات فراغت از جمله بیدار نشستن نوجوانان تا پاسی از شب یا ساعت‌ها بازی بی‌هدف با رایانه و گوشی‌های هوشمند از مشکلات والدین در تابستان است که موجب می‌شود نوجوانان دیر از خواب بیدار شوند و بخش عمده‌ای از روز را به کسالت سپری کنند. از دیگر مشکلات خانواده‌ها در این روزها قرار گرفتن نوجوانان، به خصوص پسرها، در گروه‌های دوستی است که ممکن است برای پرکردن اوقات فراغت خود دست به اعمال ناهنجار و حتی بزهکاری بزنند.

مرکز یادگیری سایت تبیان در این باره می‌نویسد: والدین بدون این که متوجه شوند، برای هر چه بهتر گذشتن تعطیلات و با تهیه کتاب و لوازم سرگرمی، غذا خوردن در رستوران، خوردن بستنی و دعوت از دوستان فرزندان‌شان و فراهم کردن تفریحاتی از سفر گرفته تا پیک نیک‌های کوچک و بزرگ و کلاس‌های تقویتی و تفریحی، پول زیادی برای رضایت خود و فرزندان‌شان در تابستان خرج می‌کنند.

بنا به نظر کارشناسان، برنامه‌ریزی برای کل تابستان بسیار موفق‌تر از برنامه‌ریزی روزانه است. به این شیوه والدین ذهنی آسوده‌تر خواهند داشت و فرزندان نیز می‌دانند که چه برنامه‌هایی در انتظارشان است و با علاقه بیشتری با والدین همراهی می‌کنند.

همان‌گونه که با دوستان و اقوام به‌طوری که همواره چند بزرگتر همراه بچه‌ها باشند و در عین حال باقی‌والدین زمانی برای رسیدگی به امور دیگر داشته باشند، موجب می‌شود تا تابستانی بسیار دلپذیر در انتظار همه اعضای خانواده باشد.

تمامی مطالب از روزنامه اطلاعات روز یکشنبه ۲۳ تیر ۱۳۵۳، ۱۴ ژوئیه ۱۹۷۴ نقل شده است
با ۲۳ جمادی الاخر ۱۳۹۴.

نرخ جدید تاکسی سرویس اعلام می شود

نرخ جدید تاکسی سرویس تاکون بوسیله هیئت عالی نظارت به اتاق اصناف ابلاغ شده است.

با این وجود، تاکسی سرویس ها از یک هفته پیش به تبع تصمیمات هیئت عالی نظارت بر اتاقهای اصناف موارد نرخ جدید را که در هیئت عالی نظارت تصویب شده است در سراسر خطوط تهران بمرحله اجرا در آورده اند. بقرار اطلاع در خط شوش قیت جدید ۸ رyal، خط کرج ۳۰ رyal و خط شمیران ۱۵ رyal است نرخ کرایه بعضی از خطوط هم به علت فاصله کوتاه آنها گران نشده است. تاکسی های سرویس در خطوط، پنج رایی کرایه را دو برابر کرده اند و بجای پنج رyal ده رyal از مسافری دریافت می کنند در خطوط شمیرانات کرایه ده رyalی به پانزده رyal و در خط کرج به سی رyal افزایش یافته است و چون نرخ رسمی تصویب شده برای آگاهی مردم منتشر نشده، این امکان پیش می آید که پاره ای موارد بعضی افراد از نرخ جدید نیز بیشتر پول بگیرند.

استخدام ۱۰ هزار نفر برای سرشماری

سرشماری کل کشور در اول آبان ماه سال ۱۳۵۵ به مدت

۲۰ روز بوسیله پانزده هزار آمارگیر انجام خواهد شد.

برای اجرای سرشماری بغیر از آمارگیران مرکز آمار ایران از وجود چند هزار کارمند ادارات مختلف بصورت مامور و نیز حدود ده هزار نفر که استخدام موقت میشوند و همچنین تعدادی از سپاهیان انقلاب استفاده خواهد شد.

تهیه مقدمات انجام این سرشماری هم اکنون در مرکز آمار ایران آغاز شده است و در آبان ماه سال ۱۳۵۴ سرشماری بصورت آزمایشی در چهار نقطه کشور اجرا میشود تا مشکلات عملی کار برای برطرف کردن معلوم شود.

اعتیاد نگران کننده در میان جوانان

سرانجام طرح ضربتی و جامع دولت در زمینه مبارزه با اعتیاد مواد مخدر که بحث آن از هفته ها قبل در کردید و رهای دولتی بگوش میرسد فاش شد. تصمیم اخیر دولت ترکیه به آزاد ساختن کشت خشخاش، اعلام و اجرای این مبارزه جدید را به آشکارا تسریع کرد. اهمیت طرح سه ماده ای وزارت بهداشتی در مبارزه با اعتیاد در این است که در عنوان آن تقریباً تاکید اصلی روی مبارزه با اعتیاد در میان جوانان است و گو آنکه از تشدید مجازات نیز سخن رفته، معذک شعرا اصلی طرح بر اتخاذ روش های نوین دیگری از جمله آموزش جوانان و استفاده از وسائل ارتباط جمعی در هوشیار ساختن عموم و بخصوص جوانان نسبت به عواقب اعتیاد قرار گرفته است.

مسئله مواد مخدر و گسترش آن در میان طبقات مختلف بخصوص جوانان علیرغم اقدامات و قوانین شدیدی که در ایران در مبارزه با قاچاق مواد مخدر وجود دارد، در این اواخر نگرانی های فراوانی را در محافل دولتی و مسئولان اجتماعی ایجاد کرده است.

تجدید مذاکرات نفتی ایران و ژاپن

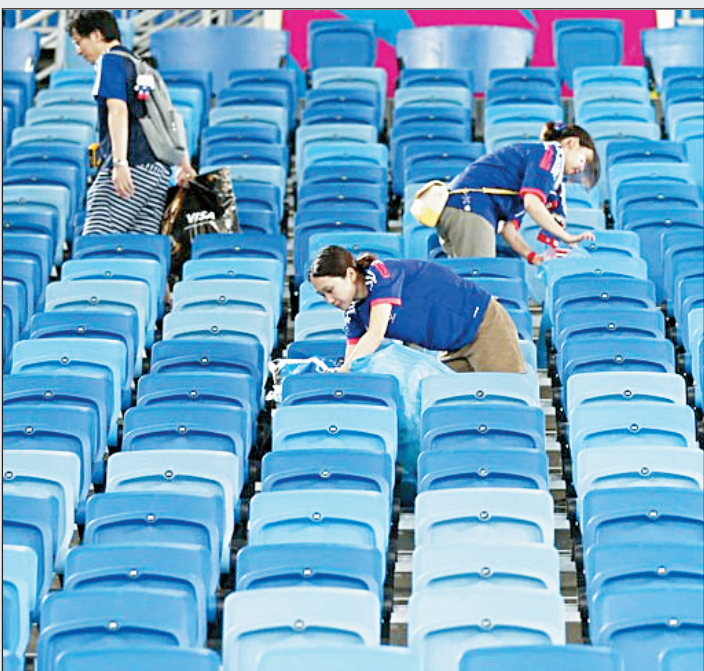
دولت توکیو با هدف تجدید مذاکرات مربوط به همکاریهای نفتی ایران و ژاپن، تماس های تازه ای را با تهران برقرار کرده است و بهمین منظور یک هیات عالیرتبه ژاپنی ماه آینده به تهران می آید.

مذاکرات ایران و ژاپن در زمینه همکاریهای نفتی اواخر سال گذشته به بن بست رسید. علت هم این بود که توکیو برای ششانه خالی کردن از تعهد مربوط به مشارکت در یک مجتمع پتروشیمی در کنار طرح پالایشگاه مشترک، آنقدر این دست و آن دست کرد و با عنوان تقاضای تجدید مهلت برای بررسی بیشتر، تهران به توکیو نداد که موضوع را فراموش شده تلقی کند. اینک از زبان منابع غیررسمی شنیده می شود که هیات ژاپنی با تجدید نظر هائی در طرح قبلی به ایران خواهد آمد و این تاکید در محافل آگاه ابراز میشود که هرگونه تجدید مذاکراتی محدوده هر دو پروژه را در بر خواهد گرفت.

قانون حمایت از کارمندان اصلاح شد

موسسات دولتی که دارای مقررات خاص برای حمایت از کارمندان، مستعمری بگیران و موظفین خود در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت میباشند از مقررات قانون مربوط به حمایت از کارمندان مستثنی میشوند. اینگونه از موسسات میتوانند همچنان به اجرای مقررات سابق خود ادامه دهند. مطالعات در مورد اصلاح قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت بپایان رسید و لایحه اصلاحی در مورد تغییر تبصره ۲ ماده یک قانون فوق برای تصویب به مجلس تقدیم شد.

قاب امروز

تماشاگران آرام ژاپنی پس از شکست تیمشان مقابل یونان محل نشستن خود را تمیز کردند و رفتند / منبع: تلگراف

داستان کوتاه

معصومیت کود کانه

مرد انسان شناس به شماری از بچه های آفریقایی یک بازی را پیشنهاد کرد. او سیدی از میوه را در نزدیکی درختی گذاشت و گفت: هر کسی که زودتر به آن برسد آن میوه های خوشمزه را برنده می شود. هنگامی که او فرمان دویدن را داد، تمامی بچه ها دوستان یکدیگر را گرفتند و با یکدیگر دویدند و در کنار درخت، خوشحال نشستند. هنگامی که انسان شناس دلیل این رفتار آنان را پرسید درحالی که یک نفر می توانست به تنهایی همه میوه ها را برنده شود. آنها گفتند: «آبونتو»، چگونه یکی از ما می تواند خوشحال باشد در حالی که دیگران ناراحتند. آبونتو در فرهنگ ژوسا یعنی من هستم، چون ما هستیم.

منبع داستانک

سرایه

با سینه ایمن و آن چه گویی غم خویش
از دیده ایمن و آن چه جویی غم خویش
برساز تو عالمی ز بیش و کم خویش
آنگاه بزی بناز در عالم خویش

سنایی غزنوی

پند بزرگان

- آنها که غایب اند، کمال مطلوب اند و حاضران معمولی و پیش و پا افتاده اند.
- تجربه بالاتر از علم است.
- چون دل راست اندیش و زبان راستگو باشد، در کاستی و نادرستی بسته می شود.

بزرگمهر

امروز در تاریخ

نخستین تصویر یک بانوی ایرانی بر سکه ها

در جولای سال ۳۰۷ میلادی هرمز دوم، شاه ساسانی ایران اجازه داد که تصویر بانوی او - دختر پادشاه (محلی) کوشسان - بر سکه ضرب شود. هرمز دوم که «تاریخ» او را به عنوان «عادل و نیک نفس» مورد قضاوت قرار داده است و هفت سال و چهار ماه سلطنت کرد، نخستین شاه ایران بود که سکه با تصویر شهانوییش ضرب و به جریان گذارد. شهرت فروتنی و باگذشت بودن هرمز دوم از زمانی وارد تاریخ شد که وی پس از کناره گیری پدر بیمارش «نرسی» از سلطنت و به شاهی رسیدنش، تا زمانی که پدر زنده بود اجازه نداد که او را به عنوان «شاه» خطاب کنند. «نرسی» در سال ۳۰۲ میلادی پس از این که شنید یک واحد از ارتش ایران مورد شیبخون رومی ها قرار گرفته و متحمل تلفات شده از فرط اندوه بیمار و همان روز، پس از ده سال پادشاهی به سود پسرش هرمز کناره گیری کرده بود. نرسی قبلاً و در جولای ۲۹۷ میلادی ارتش روم به فرماندهی گالریوس را در منطقه فرات شمالی شکست و فراری داده بود.

تظاهرات صد هزار نفری تهران

بعد از ظهر ۲۳ تیر ۱۳۳۰ شهر تهران شاهد یک تظاهرات وسیع با شرکت بیش از یکصد هزار تن و در اعتراض به ورود آورل هریمسن - دیپلمات آمریکایی - به ایران بود که روزنامه ها قبل از شسته بودند می خواهد از سوسی هری ترومن رئیس جمهوری وقت امریکا، بین ایران و انگلستان میانجیگری کند. تظاهرات کنندگان شعارهایی را فریاد می زدند که جمع بندی آنها از قرار بود: آمریکا پسر انگلستان است و دست هر دو دولت در یک کاسه است. پسر [آمریکا] می خواهد جای پدر پیرش [انگلستان] را در خاور میانه بگیرد و این جانشین شدن را از ایران آغاز کرده است و اگر چنین شود، این منطقه خط اول آتش میان دو ابر قدرت شرق و غرب خواهد شد. گزارش استقبال گرم و چشمگیر از هرمن در فرودگاه مهر آباد توسط چند عضو کابینه که در رسانه ها منعکس شده بود خشم چیرگیان ایران بویژه حزب توده نسبت به ماموریت او را افزایش داده بود.

کودتای ژنرال قاسم و ساروز پان سلطنت کوتاه مدت عراق

۱۴ جولای ۱۹۵۸، یک کودتای نظامی در عراق که توسط عبدالکریم قاسم صورت گرفت به نظام سلطنتی کوتاه مدت این کشور پایان داد. ضمن این کودتا فیصل دوم پسر غازی پسر فیصل اول پادشاه هاشمی وقت، افراد خانواده اش و نیز نخست وزیر عراق کشته شدند.

گوشه ای از سرزمینی که اینک کشور عراق خوانده می شود از هزاره چهارم پیش از میلاد مهد نخستین تمدن بشری (سومری ها) بود. این سرزمین از نیمه قرن ششم پیش از میلاد تا نیمه قرن هفتم میلادی به مدت یک هزار و ۱۸۷ سال گوشه ای از امپراتوری ایران و شهر تیسفون (مدائن) واقع در ۳۳۶ کیلومتری جنوب بغداد) ۷۷۰ سال پایتخت ایران بود.

www.iranianshistoryonthistday.com

سودوکو

۴			۱		۷			
۹			۵				۸	
۷				۲		۱		
۳			۸	۱	۹			۶
۶			۱		۵	۳		۹
	۸			۵				۳
			۷		۸			۵
		۵						۴

۱	۵	۴	۹	۷	۳	۸	۲	۶
۹	۷	۳	۸	۲	۶	۱	۵	۴
۸	۲	۶	۱	۵	۴	۳	۷	۹
۵	۴	۷	۳	۱	۹	۲	۶	۸
۲	۳	۸	۶	۵	۱	۴	۹	۷
۳	۶	۱	۴	۷	۲	۵	۸	۹
۴	۱	۲	۵	۸	۶	۳	۷	۹
۳	۶	۱	۴	۷	۲	۵	۸	۹
۴	۱	۲	۵	۸	۶	۳	۷	۹
۳	۶	۱	۴	۷	۲	۵	۸	۹

جدول شرح در متن

۳۶۲۱	غلامحسین باغبان
به شدت بی قرار بودن	هفتمین طبقه دوزخ
آشکار کننده نت ششم موسیقی	م
فنی در کشتی	فنی در کشتی
مابغ ناشسته	مابغ ناشسته
ب	ب
مقابل آفتاب	لقمه چرب گربه
	شیبور
	نام پهلوانی در شاهنامه
ت	زود باور
درارت دادن	ایام
نوعی نی	دلبذیر و زیبا
	از صفات بارشمالی
	مادر بزرگ
بیرون	زرد انگلیسی
دریاچه سوئیس	گ
	از شهرهای گیلان
	واند پول نیچریه
بنابر این	
میوه هلندی	
	منع کردن
جمع صفت	
بندری در فرانسه	
رشته ای در شنا	
نبی کننده	

حل
۳۶۲۰

حل ۱۱۰۷